

สรุปข้อเสนอ จาก

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๔
ว่าด้วย เศรษฐกิจพอเพียง
สู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

วันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๔
ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค
เมืองทองธานี นนทบุรี

สรุปข้อเสนอ

จาก

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๙

ว่าด้วย เศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

วันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค

เมืองทองธานี นนทบุรี

สรุปข้อเสนอ จาก

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๙

ว่าด้วย เศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

จัดพิมพ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ (ถ.สาธารณสุข ๖)
ภายในกระทรวงสาธารณสุข ถ.ติวานนท์
อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

สนับสนุนโดย : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

ที่ปรึกษา : อ่ำพล จินดาวัฒนะ
: อุกฤษฏ์ มิลินทางกูร
: กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร
: ปิติพร จันทรทัต ณ อยุธยา
: อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา
: สุรณี พิพัฒน์โรจนกุล

บรรณาธิการ : สุนีย์ สุขสว่าง
: กรกนก ตันตระกูล

รวบรวมเรียบเรียง : นิรชรา อัครวีระกุล
: สุรศักดิ์ บุญเทียน
: สมพร เฟื่องคำ
: จิตติพร คหัญฐา

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

: ๙๗๘-๙๗๔-๙๕๕๕-๙๕-๓

จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สุนีย์ สุขสว่าง บรรณาธิการ

สรุปข้อเสนอ จาก สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๙/สุนีย์ สุขสว่าง

พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ ๒๕๕๐

๑.สรุปข้อเสนอ ๒.สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

พิมพ์ที่ : บริษัท บีคอนด์ พับลิชซิ่ง จำกัด

ออกแบบรูปเล่ม : อภิวรรณ อินต๋อง

คำนำ

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๔๙ ว่าด้วย "เศรษฐกิจพอเพียง
สู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข" จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ ศูนย์
นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ทั้งนี้โดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) ซึ่งได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติให้รับผิดชอบการจัดการประชุม

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งนี้ มีการจัดกระบวนการทำงานวิชาการ
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเวทีต่างๆ หลากหลายรูปแบบ ทั้งก่อนและ
หลังการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ จนได้คำประกาศเจตนารมณ์สมัชชา
สุขภาพเพื่อการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข และ
ข้อเสนอของสมัชชาสุขภาพประเด็นย่อยอื่นๆ จำนวน ๑๔ ประเด็น ซึ่ง
คำประกาศและข้อเสนอดังกล่าวได้ส่งมอบต่อรัฐบาล โดยรองนายกรัฐมนตรี
นายโฆษิตปັນเปี่ยมรัชฎ์ เป็นผู้รับมอบในวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๙

คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้น
โดยรวบรวมคำประกาศเจตนารมณ์และข้อเสนอต่างๆ ที่เป็นเสมือน
พันธสัญญาที่เครือข่ายภาคีสมัชชาสุขภาพร่วมกันคิดและเขียนขึ้นมา และ
ได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ว่า จะนำคำประกาศและข้อเสนอจากสมัชชา
สุขภาพแห่งชาติครั้งนี้ไปผลักดันให้เกิดการต่อยอด ขยายผลสู่การปฏิบัติจริง
ในพื้นที่ และจะมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป และขอขอบคุณ
ทุกหน่วยงาน องค์กร ภาคี เครือข่าย และทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน
ผลักดันและช่วยกันทำงานจนทำให้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖
พ.ศ.๒๕๔๙ นี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๔๙

พิเศษสุด
"ดัชนีชี้วัดความ

ชีวิตมั่นคง

- ทำงานในสายอาชีพที่มั่นคง
- มีงานฝากอาศัย
- ได้เงินพอใช้
- มีเงินพอใช้ ไม่ต้องขยี้ข้ม
- มีเงินออมไว้กินใจ

ศูนย์พัฒนาชุมชนภาคเหนือ
เครือข่ายผู้สูงอายุ

ชีวิตวัย

เตรียมตัวให้เด็กที่ตามมา
เป็นวัยที่เรียนรู้
โดยมุ่งเน้นประสบการณ์ได้
ตามวัยแต่ละวัย

ตรวจสุขภาพ พ่อแม่กับ
ผู้สูงอายุวัยเกษียณ

27-29 ตุลาคม 2547

ณ ห้องประชุม โรงแรม...

สารบัญ

คำนำ

ความเป็นมา	๖
วัตถุประสงค์	๗
เนื้อหาและกระบวนการ	๘

คำประกาศเจตนารมณ์สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๙ ว่าด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”	๑๑
--	----

ข้อเสนอสมัชชาสุขภาพประเด็นย่อย	๑๕
--------------------------------	----

ประเด็น “นโยบายศูนย์กลางสุขภาพเอเซียกับหลักประกันสุขภาพ บนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียง”	๑๖
ประเด็น “ธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง”	๑๘
ประเด็น “ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข...สร้างสุขได้อย่างไร?”	๑๙
ประเด็น “การใช้ยาอย่างพอเพียง”	๒๑
ประเด็น “ยุทธศาสตร์สุขภาพพอเพียง : ทิศทางในช่วงแผนฯ ๑๐”	๒๒
ประเด็น “ฤาคนพิการ...อยู่เย็นเป็นสุข”	๒๔
ประเด็น “จิตอาสา...พลังสร้างโลก”	๒๖
ประเด็น “พลังประชาชนกับการจัดการสารเคมีกำจัดศัตรูพืช”	๒๘
ประเด็น “มองอนาคตสุขภาพคนไทยผ่านแผนยุทธศาสตร์ ทศวรรษพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ”	๓๒
ประเด็น “เด็กและเยาวชน กับการรู้เท่าทันสื่อ”	๓๗
ประเด็น “นิติรัฐ - นิติโลกกับสังคมอยู่เย็นเป็นสุข”	๓๘
ประเด็น “การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ภูมิคุ้มกัน สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”	๔๐
ประเด็น “นสส. นวัตกรรมสื่อสารสุขภาพ”	๔๒
ประเด็น “ถอดรหัสสมัชชาสุขภาพสู่การพัฒนานโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม”	๔๓

ความเป็นมา

“สมัชชาสุขภาพ” ตามร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... หมายถึง “กระบวนการที่ให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเรียนรู้อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือความมีสุขภาพของประชาชน โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม”

๖ ปี ของการปฏิรูประบบสุขภาพที่ผ่านมา ได้มีการทดลองใช้ กระบวนการสมัชชาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบของการสร้างพื้นที่ สาธารณะเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความคิด ความรู้ และประสบการณ์ สร้างสุขภาพของคนไทยทุกภาคส่วน และพัฒนาข้อเสนอแนะนโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม ทั้งนี้ตามเจตนารมณ์ของร่าง พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ....

สำหรับในปี ๒๕๔๙ นี้ เป็นปีมหามงคลเฉลิมฉลองการครองสิริราช สมบัติ ๖๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คณะกรรมการจัดสมัชชา สุขภาพแห่งชาติซึ่งมี นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช เป็นประธาน เห็นควร ให้ต่อยอดการดำเนินงานจาก “คำประกาศเจตนารมณ์ร่วมสร้าง สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๘ โดย น้อมนำกระแสพระราชดำรัส เรื่อง **เศรษฐกิจพอเพียง** มาใช้เป็นประเด็นหลัก สำหรับสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๔๙ ว่าด้วย **“เศรษฐกิจ พอเพียง สู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”** โดยได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี

วัตถุประสงค์

๑. ร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองราชย์ ๖๐ ปี
๒. สนับสนุนการพัฒนางานทางวิชาการและการสร้างพลังทางสังคม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาบนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข
๓. สนับสนุนกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพและแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างมีส่วนร่วม
๔. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการสร้างสุขภาพ บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดำเนินการโดยภาคส่วนต่างๆ
๕. สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งทางสังคมและขยายเครือข่ายประชาคมสุขภาพ
๖. สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางสังคมเพื่อนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข

เนื้อหาและกระบวนการ

ก่อนจะมาถึงเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติในวันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ นั้น ได้มีกระบวนการทำงานต่างๆ ทั้งทางวิชาการ การระดมความเห็น ในเวทีย่อย การสืบค้นและสังเคราะห์นวัตกรรม การสื่อสารสาธารณะ ตลอดจน การประสานเครือข่าย หน่วยงาน องค์กรจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง โดย ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติทั้ง ๓ วันนี้ สามารถแบ่งภาพงานได้เป็น ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ

ส่วนที่ ๑ การขับเคลื่อนประเด็น “เศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมอยู่เย็น เป็นสุข” ประกอบด้วย

- μ ปาฐกถาพิเศษ “เศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์” โดย ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย : องคมนตรี
- μ ปาฐกถาพิเศษ “ความสุขมวลรวมประชาชาติ : ประสพการณ์ จากประเทศภูฏาน” โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประเทศภูฏาน
- μ เสวนาประเด็น “คนไทยจะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างไร”
- μ จัดทำคู่มือแนวทางชีวิต ออกเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป และ เผยแพร่กรณีตัวอย่างบุคคล องค์กรที่ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ทางสื่อรูปแบบต่างๆ
- μ จัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นในภาคบ่าย วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่

- นโยบายศูนย์กลางสุขภาพเอเชียกับหลักประกันสุขภาพบนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง
- ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข...สร้างสุขได้อย่างไร?
- การใช้ยาอย่างพอเพียง
- ยุทธศาสตร์สุขภาพพอเพียง : ทิศทางในช่วงแผนฯ ๑๐

๒. ลานสมัชชาสุขภาพ เป็นการนำเสนอรูปธรรมการปฏิบัติตามปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยนำเสนอกรณีศึกษาระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน ทั้งในเมืองและชนบท พร้อมกับการจัดเวทีเสวนา การจัดมุมศิลปะ และนิทรรศการกระบวนการสมัชชาสุขภาพ

ส่วนที่ ๒ การขับเคลื่อนประเด็นอื่นๆ ที่มีการจัดกระบวนการสมัชชาเฉพาะพื้นที่และสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นอย่างต่อเนื่องมาก่อน โดยเปิดโอกาสให้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชื่อมโยงเข้าสู่เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในลักษณะของเวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ในภาคเช้าของวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๙ ประเด็น ได้แก่

- ฤาคนพิการ...อยู่เย็นเป็นสุข
- จิตอาสา พลังสร้างโลก
- พลังประชาชนกับการจัดการสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- มองอนาคตสุขภาพคนไทยผ่านแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำลังคนด้านสุขภาพแห่งชาติ
- เด็ก และเยาวชนกับการรู้เท่าทันสื่อ

- นิติรัฐ – นิติโลก กับสังคมอยู่เย็นเป็นสุข
- การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ภูมิคุ้มกันสังคมอยู่เย็นเป็นสุข
- นสส. นวัตกรรมสื่อสารสุขภาพ
- ถอดรหัสสมัชชาสุขภาพสู่การพัฒนานโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม

รูปแบบของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติและสมัชชาสุขภาพประเด็นย่อยต่าง ๆ มีความหลากหลาย ทั้งการปรากฏภาพพิเศษ การเสวนา อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นตลอดจนการนำเสนอประสบการณ์จากกรณีศึกษาต่าง ๆ มีผู้สนใจเข้าร่วมงานในส่วนเวทีสมัชชาสุขภาพทั้งในห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมย่อย จำนวนประมาณ ๓,๐๐๐ คน และในลานสมัชชาสุขภาพ : เส้นทางสู่ชีวิตพอเพียง จำนวนประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน กล่าวได้ว่า สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจุดประกายความสนใจในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงในทุกกระดับ โดยเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ ในสังคมเข้ามาร่วมกันคิด ร่วมกันค้นหารูปแบบแนวทางการขับเคลื่อนชีวิตที่พอเพียง ขยายสู่สังคมที่พอเพียง กรณีศึกษาที่นำมาเสนอ คือ กำลังใจ และความเชื่อมั่นที่จะเป็นฐานของการต่อยอดขยายผลจากระดับบุคคลสู่ครอบครัว ชุมชน จนเต็มพื้นที่ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ยังมีการประกาศเจตนารมณ์สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ และสรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ของการขับเคลื่อนสมัชชาสุขภาพประเด็นย่อยอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันต่อไป

คำประกาศเจตนารมณ์สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๙ ว่าด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

ด้วยความมุ่งมั่นและความใฝ่ฝันที่จะเห็นความอยู่เย็นเป็นสุขเกิดขึ้นในสังคมไทย ภาคีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจึงได้ร่วมกันจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติว่าด้วย “ความอยู่เย็นเป็นสุข” ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ต่อเนื่องมาถึงปี ๒๕๕๙ ว่าด้วยเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

กระบวนการสมัชชาสุขภาพเป็นส่วนหนึ่งของการจุดประกายความสนใจในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงทั้งในระดับพื้นที่และระดับชาติ อีกทั้งยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้คนที่ก้าวเข้ามาในวิถีแห่งความพอเพียง เกิดการค้นหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปธรรมของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง นำมาสู่การขยายผลจนเป็นที่ประจักษ์ชัดตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และระดับประเทศ ดังตัวอย่างที่ปรากฏในห้องย่อยทั้ง ๑๔ ประเด็นและเรื่องราวดี ๆ ที่นำมาบอกเล่าในลานสมัชชาสุขภาพ

เพื่อเป็นการสานต่อและประสานพลังความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ กับเครือข่ายสมัชชาสุขภาพ และถวายเป็นความจงรักภักดีในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองราชย์ ๖๐ ปี พวกเราที่มาร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ จึงพร้อมใจกันประกาศเจตนารมณ์ ดังนี้

๑. พวกเรา...ขอตั้งจิตเจตนาว่า จะยึดมั่นในหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อการอยู่อย่างพอดี มีชีวิตที่พอเพียง มีเหตุมีผล สอดคล้องเหมาะสมกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง ครอบครัว ชุมชน องค์กร และหน่วยงาน
๒. พวกเรา ณ ที่นี้ จะผนึกพลังกันผลักดันและขยายผลหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับปฏิบัติไปถึงระดับนโยบายท้องถิ่น และระดับชาติ เพื่อนำพาสังคมไทยไปสู่ความพอเพียงและความอยู่เย็นเป็นสุข
๓. พวกเรา...จะร่วมกับภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาคราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรหรือสถาบันทางศาสนา ตลอดจนสื่อมวลชนทุกแขนง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งมิติทางความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งรูปธรรมจากการนำไปปรับใช้จนประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่สาธารณชนในวงกว้างต่อไป
๔. พวกเรา...ปรารถนาที่จะเห็นความจริงใจและจริงจังของรัฐบาล ในการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ เห็นรูปธรรมของการปฏิบัติที่ชัดเจน ส่งเสริมให้มีกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจะสนับสนุน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผลักดันให้มีการจัดทำแผนแม่บทด้านยุทธศาสตร์

เศรษฐกิจพอเพียง โดย หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง

๕. พวกเรา...มุ่งหวังที่จะเห็นคณะรัฐบาลให้ความสำคัญและเร่งรัด ดำเนินการตามคำประกาศนโยบายด้านสังคมของรัฐบาลซึ่งต้อง การพัฒนาสุขภาวะของประชาชนให้ครอบคลุมทั้งมิติทางกาย จิต สังคม และปัญญา โดยการปฏิรูประบบสุขภาพเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง จากพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่เน้นการมีส่วนร่วม และ พัฒนาระบบบริการสุขภาพทั้งยามปกติและฉุกเฉินที่สมดุล ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การบริการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม รวมทั้งการประกาศเสนอให้มีการออกพระราชบัญญัติสุขภาพ แห่งชาติ

พวกเรา...ขอยืนยันว่า นับจากวันนี้ เราจะยึดมั่นในคำประกาศ เจตนารมณ์ และจะร่วมแรงร่วมใจทำให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดผล ในทางปฏิบัติและขยายผลสู่วงกว้าง อันจะนำมาซึ่งชีวิตที่พอเพียงและ สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๙
ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ ฮอลล์ ๙
ศูนย์นิทรรศการและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

ขอเชิญเข้าร่วมงานมหกรรม
ตั้งอยู่...
วันที่ 28 มิถุนายน 2549...
เวลา 10.00 น. - 17.00 น.

กลุ่มนิทรรศการบ้านของเรา:
น.ร. ๒๒๓๑๑ ๑.๒๒๓๑๑ ๑.๒๒๓๑๑

"การให้ยาอย่างพอเพียง"
วันที่ 28 มิถุนายน 2549

"กำหนดการ...ดูเชิญเป็นสูง"
28 มิถุนายน 2549

นสส.

ภัตตาคารสื่อสารสุข

ห้องย่อย
"การให้ยาอย่างพอเพียง"
ห้อง "บัญชีหลักแห่งชาติ"
หรือข้อมูลการให้ยาอย่างพอเพียง
ห้องประชุม 5

สมาคมสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๔๙
เศรษฐกิจพอเพียง

การประชุมวิชาการ...
วันที่ 28 มิถุนายน 2549

ข้อเสนอ สมาชิกสุขภาพประเด็นย่อย

ประเด็น

“นโยบายศูนย์กลางสุขภาพเอเซียกับหลักประกันสุขภาพบนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียง”

ข้อเสนอแนวทางการสร้างสมดุลระหว่างนโยบายศูนย์กลางสุขภาพเอเซีย (Medical Hub) และนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Coverage ; UC)

๑. การกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งนโยบายศูนย์กลางสุขภาพเอเซียและนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าต้องมีความเชื่อมโยงกัน และมีกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
๒. สร้างสมดุลด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักการประโยชน์สุขร่วมกัน
๓. พัฒนาระบบสุขภาพที่ใช้ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากลอย่างรู้เท่าทัน
๔. มีการวางแผนการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากบุคลากรด้านสุขภาพของชาติอย่างเป็นเอกภาพ และเป็นธรรมต่อทุกวิชาชีพในระบบสุขภาพ
๕. บูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค
๖. สนับสนุนให้มีกลไกการติดตามตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐ และการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน เพื่อพิทักษ์สิทธิ์และคุ้มครองผลประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : นพ.สัมฤทธิ์ ศรีธำรงค์สวัสดิ์
สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.)
ชั้น ๕ อาคาร ๑๐ ชั้น วิทยาลัยพยาบาลบำราศนราดูล
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร.๐-๒๙๖๕-๙๖๑๖ โทรสาร ๐-๒๙๖๕-๙๖๑๗

ประเด็น

“ธุรกิจกับเศรษฐกิจพอเพียง”

ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับ
ธุรกิจ

- พัฒนาและขยายผลแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กร
ธุรกิจที่ควรได้รับการยกย่อง ว่าควรหมายถึง การสร้างความเจริญ
ด้วยการจัดสรรผลประโยชน์ กติกาในการปฏิบัติต่อกันอย่าง
เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ทั้งผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน คู่ค้า ลูกค้า ผู้ร่วมงาน
สังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- ธุรกิจทุกระดับควรน้อมนำกระแสพระราชดำริสพระราชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ตามหลักการทั้ง ๕ ส่วนไปประยุกต์ใช้
- สร้างกระแสการรณรงค์ปรับเปลี่ยนค่านิยมการบริโภค ให้เน้น
ไปที่การเสริมสร้างการพัฒนาปัญญาและความเกื้อหนุน
ต่อคุณภาพชีวิต

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณประสาร มฤคพิทักษ์

เครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (SVN) ประเทศไทย

บริษัท ซีวีทีธุรกิจ จำกัด ๑๔/๓๐๗ ฟลอส่วิลล์คอมเพล็กซ์ ดิเก็ BCG

ช. พัฒนาการ ๕๑ ถ.พัฒนาการ เขตสวนหลวง กทม.๑๐๒๐๕

โทร.๐-๒๓๓๑-๐๙๓๕, ๐-๒๓๓๑-๐๙๖๔ โทรสาร ๐-๒๓๓๑-๖๒๐๑

ประเด็น

“ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข....สร้างสุขได้อย่างไร?”

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาดัชนีอยู่เย็นเป็นสุขและการนำไปประยุกต์ใช้

๑. การพัฒนาดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข ภาครัฐควรทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนชุมชน ช่วยชี้ประเด็นให้มีกระบวนการที่ต่อเนื่อง โดยบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ให้ทำงานร่วมกัน เพื่อไม่ให้ชาวบ้านสับสน
๒. ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุขควรเป็นเชิงประจักษ์ที่เป็นรูปธรรม อิงตามสภาพพื้นที่หรือภูมิสังคม/ชุมชน เพื่อให้เกิดการยอมรับจากคนในพื้นที่
๓. การพัฒนาดัชนีมีประเด็นที่ควรคำนึงถึง คือ ๑) เน้นความสุขที่เกิดจากความสมดุลของจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา ๒) ต้องบรรลุเงื่อนไขการทำมาหากิน มีปัจจัยเพื่ออยู่รอด เช่น มีรายได้ ไม่มีหนี้สิน ๓) มีเงื่อนไขทางสังคม ได้แก่ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่ดี และ ๔) มีอิสรภาพและความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นคน
๔. การสร้างความอยู่เย็นเป็นสุข ต้องเริ่มจากการสร้างดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทย
๕. ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข อาจมีได้หลายระดับ คือ
  - **ระดับบุคคล ครอบครัว** ใช้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขของตนเองและครอบครัว

- **ระดับชุมชนและท้องถิ่น** อาจแบ่งตามขนาดชุมชน ท้องถิ่น เช่น ขนาดเล็ก (ระดับหมู่บ้าน) กลาง (ระดับตำบล) และใหญ่ (ระดับเทศบาล)
- **ระดับจังหวัด** เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีระบบการจัดการ และมีขอบเขตที่ชัดเจน
- **ระดับประเทศ** ทำได้ ๒ วิธี คือ พัฒนาจากระดับล่าง รวบรวมมาเป็นระดับประเทศ หรือใช้วิธีการสำรวจ ทางสถิติในระดับประเทศ

๖. ต้องเร่งจัดทำดัชนีอยู่เย็นเป็นสุขเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยขยายผลจากตัวชี้วัดที่มีอยู่แล้ว เช่น ดัชนีวัดความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ขณะนี้ "เครือข่ายความอยู่เย็นเป็นสุข" ซึ่งมีศูนย์คุณธรรมเป็นแกนประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐต่าง ๆ อาทิ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักวิจัยเอแบคโพล และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และเมื่อเสร็จสิ้นเวทีนี้ ก็จะพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือให้ภาคีต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตัวชี้วัดมากขึ้นต่อไป

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ
 สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา
 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
 ๙๖๒ ถ.กรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบฯ กทม.๑๐๑๐๐
 โทร.๐-๒๒๖๙๑-๑๐๑๒, ๐-๒๖๖๙๙-๒๙๒๔ โทรสาร ๐-๒๒๙๙-๔๑๙๒

ประเด็น

“การใช้ยาอย่างพอเพียง”

ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนแนวทาง “การใช้ยาอย่างพอเพียง” ในสังคมไทย

๑. ใช้ “บัญชียาหลักแห่งชาติ” เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน โดยเน้น
  - ๑) สร้างความเข้าใจและการยอมรับการใช้ยาบัญชียาหลักแห่งชาติ ผ่านการสื่อสาร
  - ๒) สร้างระบบการสนับสนุนการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ และระบบการจำกัดการใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพ
๒. ควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการขายยา
๓. พัฒนาระบบประกันสุขภาพให้เอื้อต่อการใช้ยาอย่างพอเพียงและมีความเท่าเทียม
๔. สร้างความรู้ด้านการใช้ยาให้กับประชาชน โดยเฉพาะด้านพิษภัยของยา
๕. ส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ดีเพื่อลดการใช้ยา
๖. ส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของชุมชน โดยสนับสนุนให้มียาจำเป็นเหมาะสมใช้ในชุมชน โดยต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ควบคู่กับ การให้ความรู้เพื่อการใช้ยาอย่างเหมาะสม
๗. ปลุกฝังแนวคิดการใช้ยาอย่างพอเพียงและส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพในกลุ่มบุคลากรสาธารณสุข

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : ภก.วราวุธ เสริมสินสิริ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข

ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐-๒๕๙๑-๙๔๔๑, ๐-๒๕๙๐-๗๐๐๑ โทรสาร ๐-๒๕๙๑-๙๖๓๖

ประเด็น

“ยุทธศาสตร์สุขภาพพอเพียง : กิจทางในช่วงแผนฯ ๑๐”

ข้อเสนอเพื่อการจัดกำาแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐

๑. การทำให้มีสุขภาพพอเพียงนั้นจะต้องเน้นที่การสร้างจิตสำนึกและคุณธรรม ทั้งในแง่ของวิชาชีพ การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และคุณธรรมในระบบการบริหารต่างๆ ด้วย
๒. ต้องมีสัมมาทิฐิหรือทฤษฎีที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารในระบบสุขภาพ เพื่อทำให้เกิดสังคมอยู่เย็นเป็นสุข และเป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ต้องมีโครงสร้างทางสังคมที่จะทำให้ความพอเพียงเป็นจริงได้ เพราะหากสังคมยังมีสภาพที่เป็นอยู่ เช่น การโหมโฆษณาให้คนอยากบริโภค หรือโครงสร้างสังคมที่ขาดความเป็นธรรม มีคนควบคุมผูกขาดบางเรื่องบางอย่างไว้ ทำให้การกระจายไม่ทั่วถึง จึงเป็นไปได้ที่จะทำให้มีความพอเพียง
๔. เสนอให้มีเรื่องระบบนิเวศในแผนฯ ๑๐ ด้วย โดยทำให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสุขภาพดีกับการฟื้นตัวของระบบนิเวศทั้งหมด เช่น การมองชีวิตว่าเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล เห็นความเชื่อมโยงระหว่างดิน น้ำ ลม ไฟ ในร่างกาย กับดิน น้ำ ลม ไฟ ในธรรมชาติทั้งหมด จะทำให้เราอ่อนโยนกับธรรมชาติ ระเบิดระงับไม่กระทำรุนแรงกับธรรมชาติ
๕. สุขภาพที่แต่ละคนสร้างเองได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการต่อกย้ำมากขึ้น เช่น เรื่องของวิถีชีวิต การออกกำลังกาย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ง่ายต่อการร่วมมือร่วมใจกัน

๖. ต้องเน้นบทบาทของคนตัวเล็กตัวน้อยในกระบวนการสร้างระบบสุขภาพพอเพียงให้มากขึ้น ไม่ควรฝากความหวังไว้กับผู้มีอำนาจเท่านั้น และไม่ควรให้เรื่องสุขภาพกลายเป็นเรื่องการสั่งการ
๗. ส่งเสริมให้เรื่องนี้เป็นโจทย์สำหรับการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เพราะว่ากระบวนการสร้างความพอเพียงในท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้วย
๘. สร้างความหลากหลายให้เกิดขึ้น ทั้งในแง่การแพทย์ วัฒนธรรม สุขภาพ และการดำเนินชีวิต ความหลากหลายนี้คือ การไม่ถูกควบคุมหรือถูกครอบงำโดยผู้มีอำนาจหรือทุนระดับใหญ่
๙. สร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรม ตัวอย่างคือ พฤติกรรมของระบบบริการที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีสิทธิเบิกได้กับผู้ที่ไม่สามารถเบิกได้ เป็นปัญหาที่ท้าทายว่าพอเพียงแล้ว ต้องเป็นธรรมด้วย มิใช่พอเพียงแล้วยังเหลื่อมล้ำกันอยู่
๑๐. ต้องเน้นลักษณะที่สอดคล้องกับพื้นที่ด้วย เช่น ลักษณะของการบริการชุมชน การกระจายอำนาจ จำเป็นต้องเน้นที่ลักษณะในระดับพื้นที่ให้มากขึ้น
๑๑. สร้างชีวิตที่พอเพียงด้วยสัมมาอาชีพ เช่น ในเรื่องการประกอบอาชีพ การมีชีวิตที่ถูกต้อง การกินการอยู่ที่ถูกต้อง เป็นประเด็นที่ต้องเน้นย้ำให้มากขึ้น
๑๒. ในเรื่องความเป็นแผน เมื่อมีเป้าหมาย มีมรรควิธีในตัวแผนที่เป็นตัวบอกทิศทางแล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไปคือ จะทำอย่างไรไม่ให้ตกลงกัน จะสามารถประเมินให้ได้เป็นระยะๆ และจะมีตัวชี้วัดอย่างไร

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณวรวรรณ ศรีเจริญ

กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐ โทร.๐-๒๕๕๐-๒๓๔๘

ประเด็น

“ฤๅคนพิการ...อยู่เย็นเป็นสุข”

คำประกาศเจตนารมณ์เครือข่ายคนพิการด้านสุขภาพ

พวกเราเครือข่ายคนพิการด้านสุขภาพ ที่ประกอบด้วยคนพิการ จากองค์กรคนพิการทุกประเภท เครือข่ายผู้ปกครองคนพิการ นักวิชาการ และพันธมิตรจากประชาคมสุขภาพต่าง ๆ ซึ่งได้เข้ามามีส่วนร่วมในเวที สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๗ โดยการระดมความคิดเห็นจากตัวแทนคนพิการทุกประเภทจากทั่วประเทศ ขอยืนยัน ข้อเสนอนโยบายด้านสุขภาพที่ได้จากเวทีสมัชชาสุขภาพคนพิการ พ.ศ.๒๕๔๗ และคำประกาศเจตนารมณ์เรื่อง การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ พ.ศ.๒๕๔๘ ถึงแม้จะยังไม่มีการเคลื่อนไหว ผลักดันเท่าที่ควร แต่พวกเราก็ยังคงมุ่งมั่นทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของคนพิการในสังคมไทย

ในปีนี้พวกเราเครือข่ายคนพิการด้านสุขภาพขอประกาศเจตนารมณ์ ร่วมกัน ต่อเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ให้ทุกภาคส่วนนำไปเป็นแนวปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
๒. ความยั่งยืนของสุขภาพของคนพิการ มีองค์ประกอบสำคัญ ๒ ส่วน คือ คนพิการมีสุขภาพแข็งแรง และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมในสังคม

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ เพื่อผลักดันกฎหมาย และนโยบายด้านสุขภาพคนพิการ ที่สำคัญต้องมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ และต้องไม่ขาดสาระสำคัญในเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
๔. ต้องมีมาตรการที่ชัดเจนส่งเสริมให้คนพิการสามารถใช้สิทธิทางการเมือง เช่น มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ และสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่เลือกปฏิบัติ
๕. ส่งเสริมความเข้มแข็งองค์กรคนพิการทุกระดับ
๖. ส่งเสริมการทำงานแบบเครือข่าย ระหว่างคนพิการและภาคี
๗. พัฒนา และฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างครบวงจรและต่อเนื่อง
๘. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และกระจายข้อมูลนโยบายแผนงานความรู้ ทักษะการดูแลคนพิการ ฟื้นฟูสมรรถภาพสู่คนพิการ ครอบครัว และสังคม
๙. สร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ โดยเริ่มต้นที่คนพิการและสังคมทุกระดับ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณธีรยุทธ สุคนธ์วิฑู

คณะกรรมการสุขภาพคนพิการ

๑๐๘/๓๔๖ หมู่ ๑๔ หมู่บ้านกฤษฏานคร ๑๐ ถ.รัตนวิเบศร์

อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐๘๑-๘๐๙-๔๒๐๒

ประเด็น

“จิตอาสา...พลังสร้างโลก”

ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนสู่ระบบสุขภาพที่เน้นหัวใจของความเป็นมนุษย์

๑. เสนอหลักการทำงานจิตอาสา

- ๑.๑ สร้างความตระหนักในความสำคัญของการมีจิตอาสาว่าจะสามารถสร้างโลกได้
- ๑.๒ จิตอาสา คือการตั้งใจทำงานเพื่อสังคมด้วยใจที่บริสุทธิ์ โดยที่ไม่หวังผลตอบแทน
- ๑.๓ การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร ต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้
  - มาด้วยความสมัครใจ
  - ทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ
  - ไม่หวังผลตอบแทน
  - ต้องรวมตัวกันเป็นองค์กร
- ๑.๔ ต้องมีกระบวนการพัฒนาการเป็นอาสาสมัครที่ดีอย่างเป็นระบบ

๒. ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

เพื่อมุ่งสู่ระบบสุขภาพที่เน้นหัวใจความเป็นมนุษย์ ภาครัฐและทุกภาคส่วนต้องร่วมกันผลักดันให้งานอาสาสมัครเป็นส่วนสำคัญของระบบสุขภาพ โดยจัดให้มีหน่วยประสานหรือกลไกจัดการความรู้และข้อมูล เพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานอาสาสมัครในพื้นที่ระบบสุขภาพ และในกลุ่มบุคลากรสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดจิตอาสา และเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนร่วมพัฒนาระบบสุขภาพอันยั่งยืนและพอเพียง ผ่านงานอาสาสมัครให้มากยิ่งขึ้น

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : ดร.สง่า อินทะจักร

แผนงานพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพ มูลนิธิสตรี้-สตรีวงค์

๑๑๖๘ ซ.พหลโยธิน ตรงข้ามเซ็นทรัลลาดพร้าว

เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

โทร.๐-๒๕๑๑-๕๕๕๕

ประเด็น

“พลังประชาชนกับการจัดการสารเคมีกำจัดศัตรูพืช”

ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนการจัดการสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

๑. ข้อเสนอระดับชาติ

- ๑.๑ ผลักดันให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ โดยเร็ว
- ๑.๒ พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่ว่าด้วยการควบคุมการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์
- ๑.๓ รัฐต้องกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอน กลไก และระยะเวลาในการลด ละ การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และต้องเป็นแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริงโดยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๔ กำหนดมาตรการระดับนโยบายในการควบคุมการโฆษณาสารเคมีทางการเกษตร และกลไกการบังคับใช้ที่สามารถแปลงสู่การปฏิบัติ
- ๑.๕ รัฐต้องพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถทำการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี ทั้งในขั้นตอนการผลิต และผลผลิตที่มีความปลอดภัยจากสารเคมีตกค้าง
- ๑.๖ เผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์อันตรายของการบริโภคอาหารที่มีการตกค้างสารเคมีทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

- ๑.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเกษตรกรที่เอื้อต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมเรื่องอาหารและการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างปลอดภัย
- ๑.๘ ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้บริโภคเพื่อการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรอง กดดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต และต้องสามารถเชื่อมร้อยเข้ากับกลุ่ม/องค์กรผู้ผลิตได้
- ๑.๙ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่บางส่วนยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ดีกับการผลิตแบบใช้ปุ๋ยและสารเคมีฆ่าแมลง และไม่เชื่อในประสิทธิภาพของปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ
- ๑.๑๐ รัฐต้องสร้างระบบตลาดสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยเป็นตลาดถาวร เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการผลิต เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานอาหารในโรงเรียนและโรงพยาบาล
- ๑.๑๑ รัฐต้องใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์สร้างความสมดุลของกลไกราคาระหว่างผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมีและที่ไม่ปลอดภัยจากสารเคมี
- ๑.๑๓ ส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับการใช้งานของเกษตรกร

๒. ข้อเสนอระดับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุยุทธศาสตร์การบริโภคอาหารที่ปลอดภัยไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของตำบล เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรมทั้งในด้านของงบประมาณ โครงการ บุคลากร และการสนับสนุน

- ๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชนร่วมกันจัดตั้ง คณะกรรมการระดับท้องถิ่นในการจัดการสารเคมีทางการเกษตร โดยต้องมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนด มาตรการ แนวทางการดำเนินงานในระดับชุมชน
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องสนับสนุนให้ชุมชนสร้าง กฎระเบียบของท้องถิ่นในการจัดการสารเคมีทางการเกษตร ผ่านมาตรการทางสังคมรูปแบบต่างๆ และต้องเป็นที่ยอมรับ ของทุกภาคส่วนในชุมชน ก่อนจะพัฒนาเป็นข้อบัญญัติ ท้องถิ่นต่อไป
- ๒.๔ เสริมสร้างองค์กรชุมชนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่ควรจัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่เพื่อ จัดการกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ
- ๒.๕ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือขององค์กรชุมชนต่างๆ ร้อยเรียง เข้าเป็นเครือข่ายทั้งในแนวดิ่งและในแนวระนาบ เพื่อให้เกิด ความยั่งยืนของการดำเนินงาน และพลังในการเปลี่ยนแปลง ทิศทางของสังคม
- ๒.๖ ให้สถาบันการศึกษาระดับท้องถิ่นเป็นผู้นำในการศึกษาวิจัย การจัดการด้านอาหารปลอดภัย และการเกษตรที่ลดการใช้ สารเคมี พร้อมทั้งบรรจุเนื้อหาไว้ในหลักสูตร
- ๒.๗ พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำการเกษตรที่ ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ในการทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน
- ๒.๘ เสริมความรู้ความเข้าใจในบทบาทด้านการจัดการสารเคมี ทางการเกษตรให้กับผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ๒.๙ จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้การเกษตรและการดำเนินชีวิต
ที่ดีในระดับชุมชน ที่สามารถเป็นต้นแบบให้กับชุมชน
ทั้งในด้านกระบวนการผลิต การตลาด การบริโภค
ตลอดจนการบริหารต้นทุนและรายได้
- ๒.๑๐ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของชุมชนและประชาชนให้สามารถ
ใช้ชีวิตร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้อย่างยั่งยืน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.๑๑ สำหรับชุมชนที่เพิ่งเริ่มจัดการปัญหาสารเคมีทางการเกษตร
ให้เริ่มต้นจากการดำเนินงานที่ง่าย และชุมชนโดยรวม
สามารถปฏิบัติตามได้เสียก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน
ความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้กับชุมชน
- ๒.๑๒ รัฐต้องสนับสนุนการขยายเครือข่ายและประสานเครือข่าย
เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน โดย
การทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนและมหาวิทยาลัย

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : อาจารย์กิตติชัย รัตนะ
ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม.๑๐๙๐๐
โทร.๐-๒๕๓๗-๐๑๗๐

ประเด็น

“มองอนาคตสุขภาพคนไทยผ่านแผนยุทธศาสตร์ ทศวรรษพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ”

ข้อเสนอเพื่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษพัฒนากำลังคน
ด้านสุขภาพ

๑. บทบาทของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในระดับพื้นที่

๑.๑ การผลิตและพัฒนา

- ๑) ภาครัฐมีบทบาทในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้าน
การแพทย์และสาธารณสุขที่ทำงานด้านการช่อมสุขภาพ
คือ การดูแลรักษา
- ๒) ภาคเอกชน/องค์กรต่าง ๆ สามารถผลิตและพัฒนาบุคลากร
ด้านการแพทย์และสาธารณสุขได้เช่นเดียวกับภาครัฐ
- ๓) ภาคประชาชนสามารถเสริมสร้างความรู้ในการดูแลตนเอง
ด้านการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพตนเองและครอบครัว
ได้ในระดับหนึ่ง โดยรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีแผนให้การ
สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาประชาชนด้วย

๑.๒ การกระจายอำนาจด้านกำลังคน

- ๑) ควรกระจายตามความจำเป็นและควรไปอยู่ที่สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด
- ๒) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการกำลังคน
ด้านสุขภาพตั้งแต่ต้นของขบวนการผลิต การคัดสรร การส่ง
เข้าเรียน การรับกลับมาทำงาน เพื่อความรู้สึกเป็นเจ้าของ

๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดการสุขภาพระดับท้องถิ่น ส่วนกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้สนับสนุนและปรับโครงสร้างให้เหมาะสม ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับงานด้านสุขภาพ โดยกำหนดตำแหน่งบุคลากรสาธารณสุขในองค์กรไว้ด้วย และควรมีกฎหมายที่เอื้อให้ทำได้ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนทุนการศึกษาในการผลิตกำลังคนซึ่งรวมถึงวิชาชีพแพทยด้วย

๒. แนวคิด " การคัดเลือกคนจากพื้นที่เข้ามาเรียนในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ส่วนภูมิภาค แล้วกลับมาปฏิบัติงานในภูมิลำเนาภายหลังจบการศึกษา "

แยกข้อเสนอที่ได้ตามกระบวนการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพ (process of human resources for health product ; Process of HRH product) ดังนี้

๒.๑ ปัจจัยนำเข้าของกระบวนการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพ (Input of HRH production)

- ๑) กรอบการผลิต การใช้ และการชำระอยู่นั้นเหมาะสำหรับกำลังคนในระบบ อาจจะต้องมีกรอบอื่นด้วย
- ๒) กำลังคนด้านอาจารย์ยังขาดแคลนและสถาบันการศึกษามีข้อจำกัดด้านการผลิต

๒.๒ การคัดเลือก (Recruitment)

- ๑) แก้ไขจุดอ่อนของวิธีการคัดเลือกแบบเดิม เช่น ให้ลูกชานาได้มีโอกาสบ้าง มีระบบการประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ในระดับท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้บริการในพื้นที่เข้ามาแก้ไขปัญหากำลังคนด้านสุขภาพของตน โดยช่วยสรรหาคคนที่เหมาะสม แล้วเสนอเข้าสู่ระบบการผลิต เพื่อให้ได้กำลังคนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยเน้นจิตสำนึกในการรับใช้ชนบท

- ๒) รัฐมีหน้าที่กระจายแนวคิดและจัดงบประมาณสนับสนุน และสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม ความเป็นเจ้าของปัญหา ให้เกิดกับประชาชน

๒.๓ การผลิต (Production)

การคัดคนในพื้นที่เข้ามาเรียนนั้นยังไม่พอ ควรให้เขาไปฝึกตัวในพื้นที่ในขณะที่เรียนด้วย โดยการจัดระบบการศึกษาที่เน้นชุมชนเป็นหลัก สร้างจิตสำนึกสาธารณะ แก่กำลังคนด้านสุขภาพและนำความผิดพลาดที่เกิดจากการฟ้องร้องมาบรรจุในหลักสูตร

๒.๔ การใช้ประโยชน์ (Utilization)

- ๑) การบริหารกำลังคนด้านสุขภาพ (HRH management) นั้น ควรมีการจัดสรรตำแหน่งตามความต้องการและความจำเป็นของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒) การผลิตบุคลากรด้านเวชศาสตร์ครอบครัวจะสามารถดูแลสุขภาพแบบองค์รวมได้ ควรมีจำนวนร้อยละ ๕๐ ของแพทย์ทั้งหมด และเปิดช่องในเชิงกฎหมายเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในระบบได้ นอกจากนี้ควรกำหนดสัดส่วนที่ชัดเจนของแพทย์เวชปฏิบัติครอบครัวกับผู้เชี่ยวชาญ
- ๓) ประเด็นสำคัญของการบริหารกำลังคน อยู่ที่การชำระบุคลากรให้อยู่ยาวนาน ไม่เช่นนั้นผลิตเท่าไรก็ไม่พอ ทั้งในเรื่องขวัญและกำลังใจและความก้าวหน้า ความเสมอภาค และการชำระศักดิ์ศรีและสร้างความภาคภูมิใจในการทำงาน

๓. การสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น (ชุมชน) ในการจัดการปัญหาด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน

๓.๑ ภาครัฐควรมีนโยบายเชิงรุกที่เน้นสุขภาพองค์กรรวม มีการพัฒนาสุขภาพทั้ง ๔ ด้าน กาย ใจ สังคม และปัญญา สร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นว่าสุขภาพเป็นเรื่องของตนเอง ปรับเปลี่ยนการมองจาก "สาธารณสุข" เป็น "สุขสาธารณสุข" ซึ่งควรมีการเปลี่ยนแปลง ๓ ประเด็น คือ

- การสร้างปัญญาแบบใหม่ สัมมาทัศนะด้านสุขภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยการสร้างสุขภาพ
- สุขภาพต้องมองเป็นองค์กรรวม
- สุขภาพเป็นเรื่องของทุกคน ต้องสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกัน

๓.๒ เสริมสร้างวิถีคิดของกำลังคนด้านสุขภาพในการมองผู้ป่วยแบบองค์กรรวม พัฒนาทักษะกำลังคนด้านสุขภาพในการพัฒนาศักยภาพชาวบ้านให้พึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ นอกจากนี้ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และมีการพัฒนาศักยภาพอย่างจริงจัง และให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมด้วย

๓.๓ จัดสรรเบี้ยเลี้ยงเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงานและทบทวนบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขใหม่

๓.๔ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยสร้างระบบสุขภาพระดับครอบครัวและชุมชน โดยเสนอให้เป็นยุทธศาสตร์สุขภาพเชิงระบบของท้องถิ่น ให้ชุมชนมาทำแผนสุขภาพร่วมกัน เชื่อมโยงไปถึงสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจพอเพียงสร้างกระบวนการให้เกิดจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของปัญหา รัฐและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเอื้อให้เกิดกระบวนการแก้ไขปัญหของชุมชน ด้วยชุมชน รัฐมีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ และให้องค์ความรู้ที่จำเป็นที่เกี่ยวกับขบวนการสร้างสุขภาพและการทำงานเป็นทีม

๔. บทบาทขององค์กรประสานงานกลางเรื่องกำลังคนด้านสุขภาพ

- ๔.๑ ใช้หน่วยงานเดิมที่มีอยู่ และจัดระบบการประสานให้ดียิ่งขึ้น
- ๔.๒ กลไกนี้ควรจะมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และทำงานในลักษณะพันธมิตรที่แท้จริง โดยลดบทบาทด้านนี้ของกระทรวงสาธารณสุขลง
- ๔.๓ มุ่งเน้นการจัดการที่เป็นระบบตั้งแต่การผลิตและความสามารถของการผลิตรักษาคนในระบบ และการใช้คลังปัญญาของบุคลากรนอกระบบ เช่น ผู้เกษียณอายุ พยาบาลที่อยู่นอกระบบ

๕. กลวิธีหรือรูปแบบในการผลักดันแผนกำลังคนไปสู่การปฏิบัติจริง

- ๕.๑ ควรกำหนดตัวชี้วัดที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนที่แท้จริง
- ๕.๒ ควรมีแผนระดับล่าง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อให้แผนสามารถนำไปปฏิบัติได้ดีขึ้น

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : นพ.ทินกร โนรี

สำนักนโยบายสาธารณสุขระหว่างประเทศ

ชั้น ๓ อาคารทิศเหนือสวนสุขภาพ ภายในกระทรวงสาธารณสุข

ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐-๒๕๙๐-๒๓๙๖-๗ โทรสาร ๐-๒๕๙๐-๒๓๙๕

ประเด็น

“เด็กและเยาวชน กับการรู้เท่าทันสื่อ”

ข้อเสนอเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันสื่อ

๑. ส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้เด็กรู้เท่าทันสื่อ เช่น ละคร ลิเก ทำค่ายรู้เท่าทันสื่อ ให้เยาวชนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปรับปรุงสื่อ เป็นต้น
๒. ร่วมกันผลักดันนโยบายต่อต้านสื่อที่ไม่สร้างสรรค์และเป็นอันตรายกับเด็กและเยาวชน และดำเนินการอย่างเข้มงวด ไม่มีการเกรงใจผู้ผลิต
๓. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เด็กรู้เท่าทันสื่อ โดย
  - นำเสนอหลักสูตรให้ผู้บริหาร
  - จัดตั้งชมรมการรู้เท่าทันสื่อในสถานศึกษา
  - บรรจุวิชาการรู้เท่าทันสื่อในหลักสูตรการเรียนการสอน
๔. เร่งรัดให้มีการดำเนินการด้านสื่อมวลชนศึกษา โดย
  - จัดให้มีผู้ประสานงานสื่อมวลชนศึกษาเข้าไปในองค์กรต่าง ๆ ของพื้นที่
  - รัฐบาลควรมีการสนับสนุนอย่างจริงจัง

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณเข้มพร วิรุณราพันธ์

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ๑๔๓/๑๐๙-๑๑ หมู่บ้านปิ่นเกล้าพัฒนา

ถ.บรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กทม.๑๐๗๐๐

โทร.๐-๒๔๓๓-๖๒๙๒ โทรสาร ๐-๒๔๓๕-๕๒๘๑

ประเด็น

“นิติรัฐ” นิติโลกกับสังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

ข้อเสนอเพื่อการนำหลักกฎหมายนิติรัฐมาขับเคลื่อนสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

๑. เงื่อนไขสำคัญในทางกฎหมายนิติรัฐ ที่นำสังคมไปสู่การอยู่เย็นเป็นสุข มีดังนี้
  - ๑.๑ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ “กำหนด” “เข้าถึง” และ “ตัดสินใจ” เกี่ยวกับการออกกฎหมายแต่ละฉบับที่จะมีผลกระทบต่อตนเองด้วย
  - ๑.๒ มีหลักประกันสิทธิและการเข้าถึงสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
  - ๑.๓ มี “องค์กร” ที่ทำหน้าที่คุ้มครองและบังคับใช้สิทธิที่บัญญัติไว้ตามกฎหมาย
  - ๑.๔ เคารพและยอมรับสิทธิที่กำหนดโดยชุมชน เพราะกฎหมายมิได้มีเฉพาะที่กำหนดโดยรัฐเท่านั้น แต่มีกฎหมายประชาชนที่อยู่ในรูปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีด้วย
  - ๑.๕ ขจัดเงื่อนไขหรือเหตุปัจจัยที่นำไปสู่การทำลายความอยู่เย็นเป็นสุข หรือมีลักษณะที่สวนทางกับนิติรัฐ คุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เช่น การดำเนินนโยบายนำประเทศทำข้อตกลงเสรีทางการค้า (FTA) กับประเทศต่างๆ และกับองค์การการค้าโลก (WTO)

- ๑.๖ ควรมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และกระบวนการเจรจาจัดความสัมพันธ์ใหม่ของรัฐ กรณีที่จะนำประเทศเข้าผูกพันหรือทำข้อตกลงใดๆ กับต่างประเทศ
- ๑.๗ การปฏิรูปการเมืองในอนาคตต้องตอบสนองต่อหลักการข้างต้น โดยกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาดังกล่าวอย่างทั่วถึง

๒. ข้อเสนอระยะเร่งด่วน

- ๒.๑ สังคมไทยยังไม่เข้าสู่ “นิติรัฐ” ในทางเนื้อหาอย่างแท้จริง กฎหมายเป็นเครื่องมือคุกคามเศรษฐกิจไทย นำสู่ความอยู่ร้อนนอนทุกข์ เพราะฉะนั้น การเข้าสู่นิติรัฐคณะผู้มีอำนาจหน้าที่ ต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานให้ไปสู่นิติรัฐบนฐานการนำของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่ขึ้นต่ออำนาจ
- ๒.๒ ทบทวนข้อตกลงเสรีทางการค้า (FTA) และหยุดการลงนามสัญญาข้อตกลงเสรีทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น (FTA – Japan)
- ๒.๓ ทบทวน ยกเลิกกฎหมายชายชาติ ๑๑ ฉบับ

๓. ข้อเสนอระยะยาว

สนับสนุนการปฏิรูปการเมืองให้มีนิติรัฐบนฐานรูปธรรมกลไกการมีส่วนร่วมและตัดสินใจของประชาชน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : นพ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ
มูลนิธิประชาคมจังหวัดอุบลราชธานี
๓๕๓ ถ.สัมปราชสิทธิ์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
โทร.๐-๔๕๒๔-๔๓๓๒

ประเด็น

“การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ภูมิคุ้มกันสังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

ข้อเสนอเพื่อการนำการประเมินผลกระทบทางสุขภาพมาสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

สุขภาพเป็นวิถีชีวิต และประชาชนย่อมมีสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตที่มีสุขภาวะด้วยตนเอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ให้เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม โดยเชื่อมโยงระหว่างการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การสนับสนุนทางวิชาการ และการสร้างนโยบาย มาตรการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชน โดยมีข้อเสนอ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ต้องรับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ รวมถึงการจัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ
๒. นโยบายและโครงการต่างๆ ต้องคำนึงถึงสุขภาพของประชาชนให้เท่าเทียมกับมิติทางเศรษฐกิจ โดยมีการใช้ข้อมูลและหลักวิชาการอย่างเพียงพอ รอบด้าน และมีจริยธรรม เพื่อตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เอื้อต่อสุขภาพ
๓. กระบวนการประเมินผลกระทบจะต้องมีทุกภาคส่วนเข้าร่วม และมีกลไกการสนับสนุนต่างๆ ทั้งในเชิงนโยบาย กฎหมาย เครือข่ายการทำงานและสนับสนุนการมีส่วนร่วม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณศุภกิจ นันทะวรการ

มูลนิธินโยบายสุขภาพ

๑๒๖ สถาบันบำราศนราดูร ห้อง ๔๐๕ ชั้น ๔ (อาคาร ๑๐ ชั้น)

ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐-๒๙๕๑-๐๖๑๖, ๐-๒๙๕๑-๐๖๙๓

ประเด็น

“บสส. นวัตกรรมสื่อสารสุขภาพ”

ข้อเสนอเพื่อพัฒนาการสื่อสารสุขภาพ

๑. สร้างค่านิยมสื่อสารสุขภาพให้เกิดการยอมรับของสังคมไทย
๒. ผลักดันการสื่อสารสุขภาพเข้าสู่ระบบการศึกษา
๓. สร้างเครือข่ายนักสื่อสารสุขภาพ เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาสุขภาพของคนไทย
๔. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและประชาชน โดยให้รัฐมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุน
๕. ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการสื่อสารสุขภาพ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : คุณปาจารย์ ชนะสมบูรณ์กิจ
แผนงานวิจัยและพัฒนาระบบสื่อสารสุขภาพสู่ประชาชน (รสส.)
๑๒๖ สถาบันบำราศนราดูร ชั้น ๔ (อาคาร ๑๐ ชั้น)
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร.๐-๒๙๕๕๑-๑๒๕๒, ๐-๒๙๕๕๑-๑๑๒๕

ประเด็น

“ถอดรหัสสมัชชาสุขภาพสู่การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม”

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาระบบการสมัชชาสุขภาพ ในฐานะเครื่องมือกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

๑. อุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของสมัชชาสุขภาพ

สมัชชาสุขภาพเป็นกระบวนการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะภายใต้ **อุดมการณ์นโยบายสาธารณะสู่สังคมและเศรษฐกิจพอเพียง** ประกอบด้วยหลักคิดสำคัญ คือ

- ๑) กระบวนการนโยบายสาธารณะที่ไม่ก่อให้เกิดการเบียดเบียนหรือความไม่เท่าเทียมกันในกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย
- ๒) กระบวนการนโยบายที่แสดงเหตุและผลในการตัดสินใจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานที่แสดงผลที่อาจเกิดจากนโยบายทั้งในด้านบวกและลบเข้ามาประกอบการพิจารณา
- ๓) กระบวนการนโยบายที่สะท้อนการตระเตรียมกลไกสร้างภูมิคุ้มกันที่ช่วยลดผลกระทบในทางลบ และผลข้างเคียงอันไม่พึงปรารถนาของการดำเนินการตามนโยบาย เพื่อปกป้องประชาชนกลุ่มที่จำต้องรองรับปัญหาต่างๆ อันเกิดจากกระบวนการนโยบาย

โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดสมัชชาสุขภาพ ๓ ประการ ได้แก่

- ๑) สร้างและพัฒนาร่วมเรียนรู้กระบวนการนโยบายสาธารณะที่ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน

- ๒) สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะภาคประชาสังคม
- ๓) ขยายแนวคิดนโยบายสร้างเสริมสุขภาพเข้าสู่กระบวนการนโยบายของทุกภาคส่วนในสังคมไทย

๒. แนวทางการจัดการสมัชชาสุขภาพ

การสร้างเครือข่ายและจัดการให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่ภาคีประชาคม เป็นกลยุทธ์สำคัญของสมัชชาสุขภาพ และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเคลื่อนไหวนโยบายสาธารณะภาคประชาสังคมที่สำคัญ ประกอบด้วย

- ๑) การสนับสนุนสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่ที่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดวางผังเชื่อมโยงกลุ่มประชาคมที่มีบทบาทในกระบวนการนโยบายที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ ให้เป็นเครือข่ายร่วมเรียนรู้และเข้าร่วมขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายได้อย่างมีสมรรถนะ
- ๒) การสนับสนุนภาคีสมัชชาให้พัฒนาทักษะและความสามารถในการวิเคราะห์และติดตามวิวัฒนาการของนโยบายแต่ละประเด็น และเชื่อมโยงกับนักวิชาการจากหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดพลังประสานในรูปแบบของสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น
- ๓) การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในระดับชาติ เป็นการยกระดับประเด็นและปัจจัยสำคัญเชิงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะขึ้นมาเปิดเวทีสื่อสารสาธารณะร่วมกับภาคส่วนรัฐบาล เอกชน และกลไกนานาชาติเพื่อสร้างความชัดเจนในการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายร่วมกันในหลายภาคส่วน

๔) ในระดับการเชื่อมต่อกับรัฐบาล เป็นช่องทางสำคัญที่จะ นำเสนอผลการประเมินนโยบายสาธารณะที่ดำเนินการ และรับผิดชอบโดยกลไกภาครัฐ เป็นการสะท้อนทัศนคติ และข้อมูลเชิงประจักษ์จากภาคประชาคม ให้หน่วยงาน ของรัฐบาลได้นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ต่อไป

๓. แนวทางพัฒนาความรู้และทักษะการจัดการนโยบายสาธารณะ ภาคประชาสังคม

การใช้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติเป็นเครื่องมือพัฒนาประสบการณ์ และบทเรียนให้กับภาคีสมัชชาสุขภาพ เท่ากับเป็นการเสริมสร้างความ เข้มแข็งและสมานฉันท์ของกระบวนการประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการนโยบายสาธารณะได้อย่างจริงจัง ควรดำเนินการ ดังนี้

- ๑) การสนับสนุนแนวคิดริเริ่มนโยบายสาธารณะในรูปแบบ ต่าง ๆ ที่รวบรวมและแลกเปลี่ยนในกระบวนการสมัชชา สุขภาพระดับจังหวัด โดยให้มีการร่วมวิเคราะห์เนื้อหา และประเด็นนโยบายด้านต่าง ๆ ที่แต่ละกลุ่มประชาคม ในพื้นที่เสนอขึ้นมา และช่วยวางแผนเชื่อมโยงการเรียนรู้ กับประเด็นนโยบายในพื้นที่อื่นๆ
- ๒) การจัดระบบการเรียนรู้และฝึกอบรมสมัชชาสุขภาพ โดย สนับสนุนให้เกิดกลุ่มนักวิชาการที่ช่วยในการวิเคราะห์ และวิจัยกระบวนการนโยบายสาธารณะ ที่สามารถ ทำงานร่วมกับกลุ่มภาคีสมัชชาสุขภาพได้อย่างต่อเนื่อง ในแต่ละพื้นที่และแต่ละประเด็น
- ๓) การเรียนรู้แลกเปลี่ยนกระบวนการนโยบายระดับพื้นที่ และท้องถิ่น เป็นการจัดเวทีและกลไกสื่อสารสำหรับ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ บทเรียนในการขับเคลื่อน

กระบวนการนโยบายสาธารณะในด้านต่างๆ ให้ภาค
สมาชิกสุขภาพได้มีโอกาสเข้าร่วมเรียนรู้

- ๔) การเรียนรู้แลกเปลี่ยนกระบวนการนโยบายของประเทศ
เป็นเวทีขยายโอกาสให้ภาคีสมาชิกสุขภาพได้เข้าร่วมกับ
กลุ่มศึกษาและติดตามประเด็นนโยบายในระดับประเทศ
หรือนโยบายระหว่างประเทศ

๔. แนวทางการจัดองค์กรสนับสนุนภารกิจ

การดำเนินงานสมาชิกสุขภาพที่มีพลังและต่อเนื่องจำเป็นต้องสร้าง
กลไก องค์กร และกรอบการทำงานของสมาชิกสุขภาพให้ชัดเจนและมี
สมรรถนะเพียงพอที่จะตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม
ในการเสริมหนุนภาครัฐได้อย่างจริงจัง ประกอบด้วยการจัดการสำคัญ
ดังนี้

- ๑) การจัดวางรูปแบบองค์กรสนับสนุนภารกิจสมาชิก
สุขภาพ ที่แยกบทบาทของกลไกการประสานงานกับภาครัฐ
เช่น สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งเป็น
กลไกตาม พ.ร.บ.สุขภาพฯ กับกลไกที่ทำหน้าที่ประสาน
และพัฒนาภาคประชาสังคม ทั้งในพื้นที่และในประเด็น
นโยบายต่างๆ โดยกลไกพัฒนาภาคประชาสังคมควร
สนับสนุนให้มีการจัดวางเครือข่ายและการเชื่อมโยง
ภาคประชาสังคมให้กว้างขวาง โดยไม่ยึดติดกับระบบ
บริหารภาครัฐ
- ๒) การจัดการเงินทุนและงบประมาณที่แยกส่วน ระหว่าง
งบประมาณสำหรับสนับสนุนการเชื่อมโยงของกลไก
ประสานภาครัฐส่วนกลาง กับงบประมาณสำหรับสนับสนุน
กิจกรรมขับเคลื่อนสมาชิกสุขภาพพื้นที่ และสมาชิก
สุขภาพเฉพาะประเด็น

- ๓) การจัดวางกลไกติดตามและประเมินผล เป็นการสนับสนุนให้เครือข่ายสมัชชาสุขภาพพื้นที่และสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น วางวัตถุประสงค์และเป้าหมายเชิงนโยบายในแต่ละระยะให้ชัดเจน จนสามารถจัดตั้งองค์กรที่เข้าไปดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะในแต่ละช่วงเวลา และส่งผลให้สามารถสนับสนุน พัฒนาสมรรถนะในการมีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะได้ชัดเจนขึ้น

๕. แนวทางเคลื่อนไหวมัชชาสุขภาพในวาระการร่างรัฐธรรมนูญใหม่

การยกย่องพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติที่ผ่านมา ได้วางพื้นฐานแนวคิดตามสิทธิของประชาชนด้านสุขภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น ในวาระการปฏิรูปการเมืองและการยกย่องรัฐธรรมนูญใหม่ใน ๑ ปีข้างหน้า จึงควรเสนอให้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติเคลื่อนไหวในวาระปฏิรูปการเมืองด้วย โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่

- ๑) การนำเสนอพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ๒) การผลักดันให้สมัชชาสุขภาพเป็นกลไกสำคัญในการร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังจัดทำ เพื่อให้เป็นกลไกขับเคลื่อนสิทธิของประชาชนในด้านสุขภาพ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : นพ.วิพุธ พูลเจริญ

มูลนิธินโยบายสุขภาพ

แผนงานวิจัยและพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (HPP-HIA)

๑๒๖ สถาบันบำราศนราดูร ชั้น ๔ (อาคาร ๑๐ ชั้น)

ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐-๒๙๕๑-๐๖๙๓, ๐-๒๙๕๑-๐๖๑๖

หรือ คุณสุรศักดิ์ บุญเทียน

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ (ถ.สาธารณสุข ๖)

ภายในกระทรวงสาธารณสุข ถ.ติวานนท์

อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร.๐-๒๕๙๐-๒๔๗๗

"...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า
มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราได้ แต่ว่าพอ.
แม้บางอย่างอาจจะฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุข
ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ.
อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจ
หรือระบบพอเพียง...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก
อาจจะมิของหรูหราได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น.
ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ
พูดาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง
ปฏิบัติตนก็พอเพียง..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๘ ธันวาคม ๒๕๕๑